

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 109/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti LOMY SV, s. r. o., Pčolinská 4552, Snina, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Vierošlava Vočková, advokát s. r. o., Kúpeľná 6663/6, Prešov, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Vierošlava Vočková, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 až 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Hlavného banského úradu v Banskej Štiavnici a jeho rozhodnutím sp. zn. 1129-2039/2012 z 31. októbra 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti LOMY SV, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti LOMY SV, s. r. o., Pčolinská 4552, Snina (ďalej len „sťažovateľka“), doplnená písomným podaním doručeným z 23. januára 2015, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 až 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Hlavného banského úradu v Banskej

Štiavnici (ďalej len „druhostupňový správny orgán“) a jeho rozhodnutím sp. zn. 1129-2039/2012 z 31. októbra 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených možno vyvodiť, že sťažovateľka nesúhlasiac s rozhodnutím Obvodného banského úradu v Košiciach (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) sp. zn. 421-1953/2012 z 12. júna 2012 podala proti označenému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, ktorým vydal povolenie k banskej činnosti, odvolanie. Druhostupňový správny orgán rozhodol o podanom odvolaní tak, že ho napadnutým rozhodnutím zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu.

Sťažovateľka v sťažnosti nespokojná s výsledkom správneho konania namieta, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné, pričom rozsiahlo argumentuje a špecifikuje, s ktorými ustanoveniami konkrétnych právnych predpisov je podľa jej názoru v rozpore. V nadväznosti na protizákonnosť napadnutého rozhodnutia dochádza k záveru o porušení „základných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky podľa čl. 20 ods. 1 až 5“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky nálezom v takomto znení:

„štátny orgán Hlavný banský úrad v Banskej Štiavnici porušil najmä ust. § 7 a nasl./, § 31 ods. 3 písm. b/, §33 ods. 1 až 6, § 43 ods. 1 až 6, čl. II zák. č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva /banský zákon/ v znení neskorších predpisov, v spojitosti s ust. § 17 ods. 2, 6, 7/, § 19 ods. 1, 5, 6/ zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušných a o Štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a vydal rozhodnutie zo dňa 31.10.2012 sp. Č. 1129-2039/2012, ktorým zamietol odvolanie spoločnosti LOMY SV, s.r.o. Pčolinská 4552, 069 01 Snina a potvrdil rozhodnutie Obvodného banského úradu v Košiciach sp. č. 421-1953/2012 zo dňa 12.6.2012 o povolení banskej činnosti v dobývacom priestore Okružná - Borovník v rozpore s ust. § 3 ods. 1, 2, 3, 4 v spojení s § 32 ods. 1, 2, 3, § 46, § 47 ods. 3, § 59 ods. 1, 2/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/ v znení neskorších predpisov, pretože rozhodnutie o povolení banskej

innosti je nezákonné, toto zrušil a navrhujeme, aby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde Ústavný súd sťažnosti vyhovel a zakázal Hlavnému banskému úradu v Banskej Štiavnici pokračovať v porušovaní základných vlastníckych práv vlastníka pozemkov garantovaných Ústavou Slovenskej republiky podľa l. 20.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti

petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľka označila v sťažnosti ako porušovateľa svojich označených práv druhostupňový správny orgán, pričom sa domáhala vyslovenia porušenia konkrétnych ustanovení zákonov napadnutým rozhodnutím druhostupňového správneho orgánu, navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie a vysloviť *„zákaz pokračovať v porušovaní základných vlastníckych práv vlastníka pozemkov garantovaných Ústavou Slovenskej republiky“*.

Ústavný súd takto formulovaný petit sťažnosti považuje za nedostatočne určitý, pretože sťažovateľka výslovne v petite sťažnosti nežiadala vysloviť porušenie základných práv podľa ústavy, hoci zo záverečnej časti petitu je zrejmé, že napadnutým rozhodnutím malo dôjsť k porušeniu základných práv podľa čl. 20 ústavy, keďže sa sťažovateľka domáhala toho, aby bol vyslovený zákaz pokračovania v porušovaní základných práv podľa čl. 20 ústavy. Takisto v petite sťažnosti absentuje označenie príslušných odsekov čl. 20 ústavy, čo ústavný súd štandardne vedie k výzve na odstránenie nedostatkov sťažnosti, avšak prihliadajúc na celý obsah sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľka mala na mysli základné práva podľa čl. 20 ods. 1 až 5 ústavy, keďže v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza tieto základné práva, preto ústavný súd zvažujúc svoj ďalší procesný postup upustil od výzvy adresovanej právnej zástupkyňi sťažovateľky a v súlade so zásadou hospodárnosti konania ustálil predmet svojho konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia, keďže v rámci predbežného prerokovania veci zistil, že existujú také prekážky meritórneho prerokovania sťažnosti, ktoré sú neodstrániteľné.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sa zamerá na posúdenie, či možno sťažnosť považovať za prípustnú, a to aj v nadväznosti na zistenie, že napadnuté rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu obsahovalo poučenie o možnosti preskúmania rozhodnutia súdom.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že podľa § 7 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom od 1. septembra 2003 (ďalej len „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia v správnom súdnictve preskúmavajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Preskúmajúc negatívnu enumeráciu a postupy a rozhodnutia, ktoré sú vylúčené z preskúmavacej právomoci všeobecných súdov, ústavný súd konštatuje, že nie je žiaden legálny dôvod na záver, podľa ktorého by malo byť v danej veci napadnuté rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu (ako orgánu verejnej moci) pri výkone jeho úloh z tejto právomoci vylúčené.

Ústavný súd tak dospel k záveru, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného (v danom prípade správneho) súdnictva k dispozícii účinný právny prostriedok na dosiahnutie nápravy svojich označených práv, porušenie ktorých v konaní pred ústavným súdom namietala. Účinným prostriedkom nápravy v prípade namietaného porušenia označených základných práv napadnutým rozhodnutím bola správna žaloba podľa § 244 OSP a nasl.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka disponovala dostupným a účinným prostriedkom nápravy ňou namietaného porušenia označených práv, o ktorom bol v konečnom dôsledku oprávnený rozhodnúť všeobecný súd. Vzhľadom na princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), nie je vo vzťahu k predmetnému postupu úradu daná právomoc ústavného súdu.

Tento záver má oporu aj v stabilnej judikatúre ústavného súdu (podobne IV. ÚS 65/02, II. ÚS 147/02, II. ÚS 148/02).

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie bez toho, aby sa zaoberal tým, či vôbec mohlo namietaným postupom úradu dôjsť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľky.

Nad rámec uvedeného dôvodu odmietnutia sťažnosti ústavný súd dodáva, že aj v prípade, že by sa neuplatnil tento dôvod odmietnutia sťažnosti, bolo by potrebné sťažnosť *prima facie* odmietnuť z dôvodu jej oneskoreného podania, keďže z príloh sťažnosti je zrejmé, že napadnuté rozhodnutie druhostupňového orgánu nadobudlo právoplatnosť 19. novembra 2012 a sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 29. septembra 2014, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2015